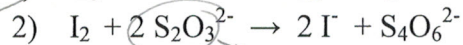
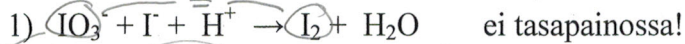

1. Välikoe 2.10.2012

Kirjoita selvästi ja perustele vastauksesi!

1. Natriumtiosulfaatti $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ on tavallinen mittaliuos jodometrisessä titrauksessa. Tiosulfaattiliuoksen konsentraatio määritetään seuraavasti: Otetaan $5,00 \text{ cm}^3$ kaliumjodaattiliuosta KIO_3 , jonka konsentraatio on $0,00200 \text{ M}$, laimennetaan liuos noin 25 cm^3 :ksi vedellä. Liuos tehdään happamaksi rikkihapolla ja lisätään ylimäärin kaliumjodidia KI . Reaktiossa vapautunut jodi I_2 titrataan tarkistettavalla $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ -liuoksella käyttäen tärkkelystä indikaattorina. Reaktiot:

- a) Tasapainota reaktio 1 osareaktioita käyttäen. *kului $5,85 \text{ cm}^3$*
 b) Mikä on natriumtiosulfaattiliuoksen konsentraatio, kun sitä kului titrauksessa $5,85 \text{ cm}^3$? *70,256 mmol/dm³*

2. Polttoaineen koostumus on $92,0 \text{ mol-\% C}$, $7,0 \text{ mol-\% H}_2$, $0,6 \text{ mol-\% S}$, $0,4 \text{ mol-\% O}_2$.
 Kun 100 mol polttoainetta poltettiin ilmaylimäärässä mitattiin poltosta tulevan kaasun (= kuiva savukaasu + ilmaylimäärä) CO_2 -pitoisuudeksi $15,4 \text{ mol-\%}$. Mikä oli käytetty ilmakerroin? *vahenna kaasusta, 1,24*

Ilmassa $\text{O}_2 : \text{N}_2 = 1 : 4$.

Ilmakerroin $\lambda = L/L_0$, jossa L_0 on teorettinen ilmamäärä ja L = polttoon käytetty ilmamäärä.

3. Elintarvikkeissa käytetään sakeuttamis- ja kosteudensitomisaineena glyserolia E-koodilla E422. Glyseroli on 3-arvoinen alkoholi.

Eräessä elintarvikelaboratoriossa on $1,00 \text{ dm}^3$:n suuruinen erä glyserolin $\text{C}_3\text{H}_5(\text{OH})_3$

$16,00 \text{ m-\%}$:sta vesiliuosta. Etiketissä lukee, että tämän liuoksen tiheys on $1,037 \text{ g/cm}^3$. Mikä on glyserolin mooliosuus liuoksessa? *0,036*

4. Metanolia $\text{CH}_3\text{OH}(\text{l})$ on ehdotettu bensiinin korvaajaksi.

a) Kirjoita reaktioyhtälö, kun yksi mooli metanolia palaa ja laske entalpiamuutos reaktiolle.

b) Bensiini on pääasiassa oktaania $\text{C}_8\text{H}_{18}(\text{l})$. Sen palaessa vapautuu energiaa $5074,1 \text{ kJ}$.

Laske kuinka monta moolia hiilidioksidia/ 1 kJ tuotettua energiaa metanoli ja oktaani tuottavat ja päättelä kumpi on edullisempi polttoaine ilmaston lämpenemistä hillittäessä.

	$\Delta H_f^\circ \text{ kJ/mol}$	$S \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$
$\text{CH}_3\text{OH}(\text{l})$	-238,7	126,8
$\text{O}_2(\text{g})$	0	205,1
$\text{CO}_2(\text{g})$	-393,5	231,7
$\text{H}_2\text{O}(\text{l})$	-285,8	69,91

5. $1,20 \text{ g}$ ammia kuivajäättä (hiilihappojää) $\text{CO}_2(\text{s})$ lisätään suljettuun 755 cm^3 suuruiseen astiaan, jossa on typpikaasua $\text{N}_2(\text{g})$. Typpikaasun lämpötila on $25,0 \text{ }^\circ\text{C}$ ja paine $96,66 \text{ kPa}$.

Kuivajää sublimoituu hiilidioksidikaasuksi: $\text{CO}_2(\text{s}) \rightarrow \text{CO}_2(\text{g})$.

Laske hiilidioksidikaasun osapaine ja kokonaispaine astiassa kun kaikki kuivajää on sublimoitunut ja lämpötila on palautunut $25,0 \text{ }^\circ\text{C}$:een. *haha!*

*CO_2 89,5
kokonaispaine 186,17 kPa*

ATOMIMASSAT: $\text{H} = 1,0$ $\text{C} = 12,0$ $\text{N} = 14,0$ $\text{O} = 16,0$ $\text{Na} = 23,0$ $\text{S} = 32,1$
 $\text{K} = 39,1$ $\text{I} = 127,0$ g/mol

NTP: $p = 101,325 \text{ kPa}$, $T = 273 \text{ K}$

$R = 8,314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$